

Nørrebroparken og Hørsholmparken 2019

UDKAST

Nørrebroparken og Hørsholmparken
Udviklingsplan 2019
Måned 2019

Projektledelse

Projektleder: Tine Scholkmann
Center for Driftsudvikling, Teknik- og Miljøforvaltningen

Rapporten er udarbejdet af

Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen v.
Tine Scholkmann, Projektleder, Bynatur

Med bidrag fra medarbejdere i Teknik- og Miljøforvaltningen:

Emil Rosenstrøm, Beplantningsudvikler, Bynatur
Signe Dragenberg, Byrumsforvalter, Centeradministrationen Drift Nord
Mathis Gallego-Pedersen, Byrumsforvalter, Centeradministrationen Drift Nord
Linnea Stern Fosdal, Landskabsforvalter og naturmedarbejder, og Cæcilie Gervin,
Naturesagsbehandler, Vand og VVM

Kort og grafisk tilrettelæggelse

Kort og grafisk tilrettelæggelse er udarbejdet af Tine Scholkmann
Teknik- og Miljøforvaltningen

Baggrundskort: Copyright Københavns Kommune

Fotos

Tine Scholkmann, Teknik- og Miljøforvaltningen

Publikationen

Kan downloades på www.kk.dk/publikationer

Tryk

KK Printpartner
Trykt på Svanemærket papir

INDHOLD

1. Indledning

2. Hovedformål for planperioden

2.1 Udviklingsmuligheder

3. Administrative forhold

3.1 Beliggenhed og afgrænsning

3.2 Ejerforhold

3.3 Kort historisk rids

3.4 Fredningsforhold

3.5 Beskyttelseslinjer

3.6 Lovgivning

3.7 Kommunale planer og strategier

3.8 Retningslinjer for arrangementer, aktiviteter og benyttelse

3.9 Klimatilpasning

4. Analyse af området

4.1 Landskabelige analyser

4.2 Bevægelsesmønstre og trafik

4.3 Interessenter og brugere

4.4 Funktioner og mødesteder

4.5 Vegetation

4.6 Biodiversitet

4.7 Invasive arter

5. Udviklingsmuligheder

5.1 Rekreative udviklingsmuligheder

5.2 Udviklingsmuligheder for landskab og natur

6. Bilag

Bilag 1

Bilag 2

Bilag 3

Bilag 4

Bilag 5

Bilag 6

UDKAST

1. INDLEDNING

Denne udviklingsplan for Nørrebroparken og Hørsholmparken er gældende fra 2020 og 5 år frem. Parkerne er fredede i henhold til Naturfredningslovens bestemmelser og med deklaration af 29.10.2009.

Udviklingsplanens formål er at sikre, at områderne forbliver parker og at opretholde og muliggøre en forbedring af deres rekreative, landskabelige og biologiske værdier. Desuden skal fredningen medvirke til at almenhedens ret til færdsel fastholdes og parkernes anvendelse til fritidsformål skal sikres.

Udviklingsplanen er et administrationsgrundlag, der fastlægger, hvilke pleje- og udviklingsinitiativer, der vil være hensigtsmæssige at gennemføre for at opfylde planens vision. Et grundlæggende vilkår ved udarbejdelsen af en udviklingsplan er, at der ikke følger økonomiske midler med til realisering af de mulige udviklingstiltag. Det er derfor ikke muligt at sige, om udviklingstiltagene kan realiseres og i givet fald hvornår. Midler til realisering kan også komme fra andre end Københavns Kommune, og der kan således med kommunens tilladelse godt realiseres tiltag, der finansieres og drives af eksterne parter. Visse initiativer kan/vil desuden kræve dispensation fra fredningen eller andre tilladelser for at kunne gennemføres. Udviklingsplanen er godkendt af Teknik- og Miljøforvaltningen.

Den primære målgruppe for udviklingsplanen er Københavns Kommunes medarbejdere, der skal anvende den som administrativt grundlag for forvaltningens arbejde. Her tænkes især på byrumsforvalterne i Byens Drift samt medarbejderne i Byliv og Københavns Kommunes fredningstilsyn i Byens Anvendelse. Den sekundære målgruppe er interessenterne, som fx lokaludvalget, foreninger, organisationer og andre, der har interesse i den nuværende og fremtidige anvendelse og udvikling af området.

Udarbejdelsen af en udviklingsplan er et samarbejde mellem interne og eksterne parter. En væsentlig samarbejdspartner og høringspart er parkbrugerrådet, som for denne plans vedkommende bestod af repræsentanter fra Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Handicap Forbund, Børne- og Ungeorganisationernes Sammenslutning, Nørrebro Lokaludvalg, Foreningen Hovedstadens Forskønnelse, Socialforvaltningen, Miljøpunkt Nørrebro, Ældrerådet, Nørrebro United, Foreningen af naboer til Nørrebroparken, AB Mercur og Cykelistforbundet.

Der er afholdt to parkbrugerrådsmøder i forbindelse med udarbejdelsen af planen. Ydermere har der været afholdt et parktræf i april 2019, som er et offentligt møde, hvor alle kan deltage og komme med input, her deltog ca. 20 personer. Stor tak til parkbrugerrådet for en meget engageret indsats!

Planen er forelagt Det Grønne Råd i København i december 2019.

Det Grønne Råds sammensætning og denne plan vil efter offentliggørelsen kunne downloades på Københavns Kommunes hjemmeside www.kk.dk.

2. HOVEDMÅL FOR PLANPERIODEN

Nørrebroparken og Hørsholmparken er lokalparker for borgerne omkring parkerne, de bruges blandt andet til afslapning, spil og leg, hundeluftning og gennemfart. Det overordnede formål med områdets udvikling er at skabe en god balance mellem rekreativ anvendelse og bevarelse og styrkelse af områdets naturværdier.

Udviklingsmulighederne gennemgås herunder samt i kapitel 5.

Udviklingsmulighederne i de orange bokse omhandler rekreative tiltag.

Udviklingsmulighederne i de grønne bokse omhandler tiltag for landskab og natur.

For listen af udviklingsmuligheder gælder at:

Tiltag markeret med * kræver en vurdering af, hvorvidt det kun kan gennemføres på baggrund af en dispensation fra fredningen.

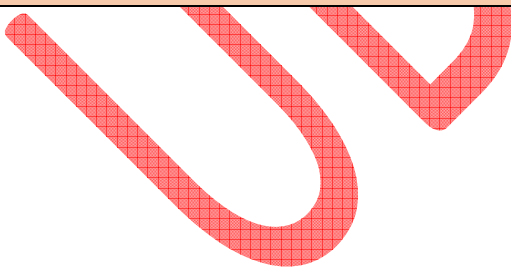
Tiltag markeret med * skal vurderes konkret af Byens Anvendelse, når detaljer foreligger.

UDKAST

2.1 Udviklingsmuligheder

Rekreative udviklingsmuligheder

Der kan opføres skur til materiel til kunstgræsbane
Hundegård ved Hillerødgade kan gøres mindre
Der kan indsættes dobbeltport i hundegård ved Hillerødgade
Der kan etableres vandpost i/ved hundegård ved Hillerødgade
Der kan opsættes skiltning til toiletter
Der kan etableres vandpost ved bord/bænkesæt ved Stefansgade
Der kan anlægges terrasse bag huset på legepladsen
Nedsænkede affaldscontainere kan anlægges
Tavler med historiske oplysninger om parken fx på hegn til kunstgræsbane kan opsættes
Gangstien i Hørsholmparken ved siden af cykelstien kan forsættes i Nørrebroparken
Der kan udlægges af stammer i hundegården i Nørrebroparken
Ny indgang ved Nordbanegade kan etableres
Klokkeårnene kan males
Den nye hundegård kan deles op i flere rum
Der kan etableres en kunstgræsbane ved siden af den eksisterende*

Udviklingsmuligheder for landskab og natur

Umiddelbart syd for hundegården i Nørrebroparken, og øst for alléen, kan der etableres busketter med skyggetolerante buske og høje busktræer samt bede med roser
På sigt kan der etableres ny beplantning i og omkring hundegården i Nørrebroparkens nordlige område øst for lindealléen
Busketterne langs Krogerupgade kan udvikles til bredere og mere diverse busketter ved indplantning af skovbrynsarter i busk- og mellemlag samt træer i enkelte busketers kronelag
Bærmisplerne i Nørrebroparken kan udtyndes
Nyplantede træer skal ikke stammes op
Genindplantning i lindetrærækkerne og lindealléen i Nørrebroparken kan foretages ved udfald på +30%, hvor der opstår større sammenhængende huller i allé eller dobbelt trærække
Hvis der bygges et nyt materielskur, kan der fældes nogle træer i den dobbelte trærække mod Nordbanegade for at skabe en adgangsvej til skuret – dog maks. 3 træer
Beplantningen på beskyttelsesrummene kan på sigt udskiftes ved udtynding, fældning og indplantning til en lavere, mere artsrig og åben beplantning. Her kan ryddes fx snebær, elm, ahorn og spidsløn
Der kan indplantes busktræer eller træer i parkens østlige side ved markedshallen
Der kan indplantes buske og træer med frugt/nødder til sankning for brugerne nord for trærækken af langnålet ældelgran.
Der kan fjernes små træer bag huset på legepladsen
Der kan plantes buske i trekanten bag huset på legepladsen
Reetablering af park med genplantning af træer og græs, når den midlertidige hundegård er nedlagt
Rosenhaven kan genetableres i Nørrebroparken
Der kan etableres blomstereng på lerjord på udvalgte steder i parkerne
For at skåne træernes rødder, kan der lægges vegetationsmåtter omkring træerne
Der kan opsættes afsavede dele af hule træer for flagermus
Der kan opsættes fuglekasser
Der kan opsættes insekthoteller

3. ADMINISTRATIVE FORHOLD

3.1 Beliggenhed og afgrænsning

Nørrebrøparken og Hørsholmparken, som ligger i den vestlige del af Nørrebro, er afgrænset af Nordbanegade, Hillerødgade, Krogerupgade, Hellebækgade, Jagtvej og Hørsholmgade. Mellem de to parker, der hhv. ca. 4,9 og 1,6 ha., løber Stefansgade.

3.2 Ejerforhold

Nørrebrøparken består af matriklerne 7000cd og 6374 (Udenbys klædebo kvarter, København) og i Hørsholmparken består matriklerne af 7000bh, 5290, 2394, 6272, 5289 og 172c (Udenbys klædebo kvarter, København). Alle matrikler er ejet af Københavns Kommune.

3.3 Kort historisk rids

Begge parker ligger på et område, der tidligere var den gamle Nørrebro Station. Arealet blev frigjort, da jernbanen blev nedlagt i 30'erne og erstattet af S-tog. Borgerrepræsentationen besluttede herefter, at området skulle anvendes rekreativt. Her blev blandt andet opført søpebassin og i 50'erne oprettede Danske Kvinders Samfundstjeneste en "børneparkering", hvor børn kunne blive passet for 30 øre i timen, som en håndsrækning til travle hjemmegående mødre. I en af dækningsgravene blev anlagt toilet og læ for børnene. I starten af 60'erne opførte

man en bemanded legestue på legepladsen. I 1989 blev den gamle legeplads ombygget, så man fik en bemanded legeplads, som vi kender i dag.

Parken blev renoveret i 2007, og indeholder forskellige former for aktivitetsmuligheder. I forbindelse med fornyelsen af Nørrebroparken, opstod fodboldklubben Nørrebro United og målet med klubben er at skabe en lokal forening, der tiltrækker flerkulturelle og etnisk danske børn med henblik på sundhedsmæssige, sociale og alment dannende udvikling.

Den grønne cykelrute, der løber gennem parken, følger det gamle jernbanespor mellem Nørrebro og Frederiksberg.

Den nordlige del af Nørrebroparken har været byggeplads under anlæggelse af Metro Cityringen, men er nu genetableret som park.

3.4 Fredningsforhold

Nørrebroparken og Hørsholmparken er begge omfattet af kendelsen om fredning af ti parker i Københavns Kommune af 29. oktober 2009.

Fredningens overordnede formål fremgår af § 1:

- at sikre parkerne som parkområder
- at opretholde og muliggøre en forbedring af områdernes rekreative, landskabelige og biologiske værdier under hensyntagen dels til anvendelsen til fritidsformål, dels til den historiske baggrund for områdernes udformning.
- at fastholde og regulere almenhedens ret til færdsel i områderne og sikre områdernes anvendelse til fritidsformål.

I fredningens efterfølgende generelle bestemmelser reguleres arealernes anvendelse og tilstand, herunder mulighederne for at opføre bebyggelse og lave terrænændringer.

Københavns Kommune er plejemyndighed med ansvaret for at udarbejde en pleje- og udviklingsplan for det fredede område.

En pleje- og udviklingsplan skal redegøre for de plejeforanstaltninger, som påtænkes i planens gyldighedsperiode, der for første plan er 5 år, hvor efterfølgende planer er gyldige i 10 år. I planen redegøres der endvidere for eventuelle ændringer i almenhedens adgangsret samt retningslinjer for udseende og placering af byggeri og tekniske anlæg, der ønskes opført, samt for placering, belægning og bredde afveje og stier, der ønskes anlagt.

Plejemyndigheden kan uden pleje- og udviklingsplan tillade, at der kan foretages ombygninger og mindre tilbygninger eller opføres mindre bygninger, for eksempel toiletter, på maksimalt 20 m².

Uenighed om plejeplanens indhold kan, af kommunen og de høringsberettigede organisationer Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet, forelægges for Fredningsnævnet til afgørelse.

For Nørrebroparken og Hørsholmparken er der i fredningens § 10 særlige bestemmelser, der omhandler mulighed for bebyggelse, nedrivning af værkstedsbygninger og de fredede fortovsarealer med lindeallé omkring Nørrebroparken.

3.5 Beskyttelseslinjer

Der er ingen beskyttelseslinjer i området.

3.6 Lovgivning

Hele området ligger inden for byzone i planloven.

3.7 Kommunale planer og strategier

Kommuneplan 2015

Parkerne er i Kommuneplan 2015 udpeget som et O1-område, der anvendes til sports- og fritidsanlæg, parker, herunder forlystelsesparker, legepladser, kirkegårde, naturområder, kolonihaver samt de til områderne hørende drifts- og servicefunktioner. Faciliteter og service for publikum, herunder serviceerhverv, der understøtter publikumsbenyttelsen, skal indpasses under hensyn til helheden.

Strategi for bynatur i København

Strategien blev vedtaget i maj 2015. Indarbejdelse af strategien i udviklingsplanen er et led i kommunens arbejde for et grønnere København. Planens visioner er:

- At skabe mere bynatur i København
- At øge kvaliteten af bynatur i København

Begrebet 'bynatur' er i strategien en fælles betegnelse for alle levende væsner og vækster, som lever og findes i byen. Strategien opererer med de tre overordnede typer af grønne rum i byen, hvori bynaturen findes. De tre typer er 'By- og gaderum', 'Parker og kirkegårde' og 'Naturområder'. Desuden er der defineret fem kvalitetsparametre: Biodiversitet, klimatilpasning, funktionalitet, rumlighed og plejeindsats.

Plads til naturen – strategi for biologisk mangfoldighed i København

Strategiens mål er at skabe tiltag, der øger biodiversiteten i byen, der skal bidrage til at øge naturindholdet og forbedre vilkårene for vilde dyr og planter i byen.

Lokalplanlægning

Der er ingen lokalplaner for området.

Københavns Kommunes Træpolitik 2018-2025

Københavns Kommune vedtog i 2018 en træpolitik med det formål at sikre en prioritering af både nye og eksisterende træer i København - dog uden at det hindrer en udvikling af byen. Principperne i træpolitikken medtænkes i planerne for beplantningsudvikling i planområdet.

Træpolitikens fem principper:

Princip #1: Eksisterende træer skal som hovedregel bevares.

Princip #2: Eksisterende træer, der fældes, skal erstattes medmindre det ikke er fysisk muligt

Princip #3: Der skal plantes flere træer i København

Princip #4: Der skal sikres gode vækstvilkår for både nye og eksisterende træer i København

Princip #5: Der skal sikres et varieret træartsvalg i København

3.8 Retningslinjer for arrangementer, aktiviteter og benyttelse

Afholdelse af større arrangementer, offentlige arrangementer, filmoptagelser og lign. kræver tilladelse fra Københavns Kommune. I disse parker findes der ingen specifikke retningslinjer, men generelle retningslinjer findes her: <http://www.kk.dk/arrangementer>. Al form for salg og tjenesteydelser kan kun tillades fra boder og lign. samt ved arrangementer og forudsætter også tilladelse fra Københavns Kommune fra ovenstående adresse.

Retningslinjer for benyttelse	
Hunde	Hunde er velkommen i området, men skal føres i snor. Det er tilladt at lade sin hund løbe frit i hundegårdene (se bilag x)
Bilkørsel og parkering	Kun med særlig tilladelse
Cykling	Ikke tilladt med mindre andet er skiltet

3.9 Klimatilpasning

I Københavns Kommunes skybrudsplan er der skitseret et skybrudsprojekt (VEL 29) i den sydlige del af Nørrebroparken og i hele Hørsholmparken.

Behovet for skybrudssikring har dog i forbindelse med udarbejdelse af masterplan for Korsgade skybrudsgren vist sig at være anderledes. De nuværende planer er derfor at forsinke ca. 3000 m³ skybrudsvand i Nørrebroparken nord for de eksisterende kunstgræsbaner. Om forsinkelsen skal ske på terræn eller i faskiner er ikke fastlagt endnu. Hvis de planlagte nye kunstgræsbaner på samme areal, bliver anlagt i planperioden, vil skybrudsprojektet blive anlagt samtidigt. Lige nu er anlæggelsen af kunstgræsbanerne sat i bero og uden kunstgræsbanerne er det formodentlig ikke inden for de næste 5 år skybrudssikringen vil ske.

4. ANALYSE AF OMRÅDET

4.1 Landskabelige analyser

Nørrebroparken og Hørsholmparken strækker sig i forlængelse af hinanden mellem Hillerødgade og Jagtvej kun adskilt af Stefansgade. De to parker er kilet ind mellem to blokke af bygninger. Parkerne er åbne rum indrammet af hække og træerækker. Rammerne gør, at man oplever byens bygninger, men alligevel føler sig omsluttet af det grønne. De åbne rum er opdelt af træerækker, der bryder parkens åbne struktur op i mindre parkrum, som giver en masse anvendelsesmuligheder for brugerne for eksempel til rekreation, sport, leg og arrangementer. De to parkers gennemskærende form røber områdets tidligere funktion som jernbane- og stationsareal. De nye parkers klokkeårne refererer til den historiske brug af arealet. I dag er parkerne stadig en vigtig færdselsåre i den københavnske trafik på grund af cykelstien, der er den røde tråd, der sammen med rækkerne af træer, skaber sammenhæng mellem de to parker.

4.2 Bevægelsesmønstre og trafik

I begge parkers nordlige side løber den gennemgående cykelsti, der forbinder nordvest med Vesterbro over Frederiksberg. Cykelstien er tæt trafikeret. I Hørsholmparken er der fortov ved siden af cykelstien, mens man i Nørrebroparken ledes over på den gennemgående allé, der ligger i miden af parken. Begge parker opdeles af stier til gående på tværs.

4.3 Interessenter og brugere

Parken anvendes primært af lokale borgere, dog kan den tiltrække folk længere fra om sommeren, da det er et populært mødested for unge mennesker, når solen skinner. Legepladsen trækker mange børnefamilier og der er mange hundeluftere. Ellers bruges parken af de omkringliggende institutioner, som vuggestuer, børnehaver og skoler. Særligt kunstgræsbanerne er meget brugt både af skolebørn og af Nørrebro United.

Ydermere bruges parkerne, særligt området omkring legepladsen, til hashsalg.

4.4 Funktioner og mødesteder

Begge parker er oplagte mødesteder med mange muligheder for ophold og generelt er græsplænerne fyldte på varme sommerdage af folk, der hygger sig og spiller bold.

I Hørsholmparken findes ”markedshallen” midt i parken ud for Nivågade. Den bruges ofte til arrangementer og aktiviteter med behov for læ. En ulempe er dog, at taget forstærker lyde, så man hører sammenkomster i det omkringliggende område, særligt om aftenen/natten ved spontane fester kan det være generende.

I Nørrebroparken mødes mange ved bord/bænkeområdet ved Stefansgade, ligesom den bemandede legeplads altid har gæster.

4.5 Vegetation

Nørrebroparken og Hørsholmparkens vegetation består primært af hække og træerækker og i mindre grad af busketter. Træerækkerne står typisk på jordvolde, som brugerne sidder op ad og går på og det øger slidet på græsset. Formålet med beplantningerne er, at skabe rum i parken, men også at nedsætte vindhastigheden ved at skærme af. Det skaber overskuelige og åbne parkrum og forbedrer mikroklimaet. Inspirationen til de tværgående træerækker stammer fra landbrugets levende læhegn. Landbrugets levende læhegn har typisk flere vegetationslag (busklag, mellemlag og et kronelag) og arter. De to parkers træerækker består blot af et kronelag, en enkelt art og en generation. Det er et generelt billede i begge parker, at der er en lav artsdiversitet.

NØRREBROPARKEN

Nørrebroparken er omkranset af hække, busketter og træerækker. Der er kun i begrænset omfang busketter inde i selve parken. Mod sydøst vender parkens bemandede legeplads ryggen mod vejen, mens den åbner sig mod parken. En trekantet, større gruppe mandshøje busktræer med små stier igennem skaber et massiv i midten af parken der har en uoverskuelig og lukket karakter. Indenfor parkens fredningsgrænse er der også gadetræer. Det er de dobbelte linde-træerækker, som danner parkens grønne væg mod Stefansgade, Nordbanegade og Hillerødgade, som stammer fra parkens oprindelige plan fra 1935. Mod vest danner et opdelt bælte af hækformede busketter og en lang træerække kant til Krogerupgade. Inde i parken er der flere træerækker samt enkelte solitære træer og grupper af solitære træer. Herudover er der grupper af træer i den nordlige del af parken, som er plantet i forbindelse med metrobyggeriet.

Busketter består fortrinsvis af elm, robinie, dronningebusk, hyld, bøg, liguster, fjeldribs og slåen, mens hækkene er liguster og bøg.

De dobbelte linde-træerækker og linde-alléen i midten af parken stammer fra den oprindelige park. Nogle træer i de dobbelte træerækker på de nordlige, sydøstlige og østlige kanter er nyplantede. Hovedparten af de tværgående træerækker, samt den tætte trekantede gruppe af busktræer af bærmispel stammer fra GHB Landskabsarkitektens fornyelsesplan fra 2007. Dertil er der blevet indplantet nye træer i 2019 i arealet ved metroen. Det er rækker af lærk og syren foruden solitære træer og trægrupper.

Alle træerne i parken er blevet opstammet. Alléen på midten af parken har en nedadgående tilvækst, men de forventes at holde mange år endnu. Træerne er sølvpil, kirsebær, fyldblomstret kirsebær, poppel, japansk lærk, serbisk gran og syren. Derudover er der små grupper af træer af eg, sølavløn, fuglekirsebær og hestekastanje, foruden eksisterende solitære sølavløn, pil og poppel, sorter af

spiseligt æble, skovfyr, kinesisk tuja og ungarsk eg. Træerne i de dobbelte trærækker og i alléen er alle kejserslind.

HØRSHOLMPARKEN

Hørsholmparken indeholder grønne plæner og tværgående let buede trærækker, større grupper af træer foruden to dækningsgrave. Parkens kanter består hovedsageligt af hække og tilhørende trærækker.

Hørsholmparkens kanter er tjørnehække mod vest og øst. Parkens to dækningsgrave har busketter med bl.a. hyld, rose, kornel, snebær, skovranke, elm og ahorn.

Der står trærækker af sølvløv i yderkanten af Hørsholmparken. Derudover deler trærækker af sølvpil, langnålet ædelgran, rødell og ask parken op i mindre rum. Der er også solitære eg, ask, spidsløv, platan og robinie. Nogle af disse står tæt eller i små grupper.

4.6 Biodiversitet

Flagermus

Alle arter af flagermus er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Flagermus findes næsten overalt, men områder med gamle træer, grænser mellem løvskov og åbent land o.l. har større tætheder end andre steder. I København Kommune kendes 5 arter med bestande (vandflagermus, trolldflagermus, dværgflagermus, brunflagermus og skimmelflagermus).

I byen er parker med gamle træer særligt vigtige. Nogle arter af flagermus er dog ikke tilknyttet træer, men benytter i stedet menneskeskabte levesteder som bygninger, kældre og gruber.

Mange danske flagermusarter benytter hulheder i gamle træer som sommer- og vinteropholdssteder. Hver art har særlige krav til levestedet (fx dets temperatur), og i sommerperioden flytter flagermusene jævnligt rundt mellem flere opholdssteder, så de hele tiden har de helt rigtige forhold. Idet kun forholdsvis få gamle træer derudover opfylder flagermusenes krav, er der behov for et bredt udvalg af gamle træer for at sikre bestande af de arter, som har opholdssteder i træer. Det er derfor nødvendigt at bibeholde gamle træer samt at sikre en jævn tilgang af nye træer, som på sigt kan afløse de gamle.

Tiltag: Bevarelse af gamle træer der ikke udgør en risiko for besøgende i parken. Langsigtet træpleje, der sikrer gamle træer i fremtiden.

Undersøgelsen af Nørrebroparken blev udført i sommeren 2019.

Tiden arbejder for flagermusene i Københavns unge parker, hvortil Nørrebroparken hører. Træerne vil blive ældre og derved få flere potentielle flagermus strukturer såsom hulrum, spættehuller og knækkede grene.

Der blev ikke fundet nogle ynglekolonier. Der blev observeret fouragerende dværgflagermus, trolldflagermus og brunflagermus.

Træer med potentielle flagermus opholdssteder

Poppel sp med Vedbend.

GPS koordinater:

55.694425 N,

12.541308 E

Der kan forekomme flagermus inde i mellem vedbenden.

Ved en solnedgangsundersøgelse den 20 juli, blev der ikke observeret flagermus fra træet.

UOKK

Tre lindetræer med flagermuskasser. På linde alleen ud mod Nordbanegade og Hillerødgade.

GPS koordinater til de tre træer:

55.697508 N,
12.543028 E

Og

55.697352 N,
12.542895 E

Og

55.697097 N,
12.542883 E

Asketræ *Fraxinus excelsior*

GPS koordinater

55.693248 N

12.541917 E

Træ med flagermuspotentiale

4.7 Invasive arter

Der er ingen invasive arter i parkerne. Men gyldenris, japansk pileurt, lundgylden kan let sprede sig hertil.

USK

5. UDVIKLINGSMULIGHEDER

I dette afsnit gennemgås de udviklingsmuligheder der kan udføres i planperioden i de to parker. Udviklingsmulighederne er delt op i rekreative udviklingsmuligheder og udviklingsmuligheder for landskab og natur. Udviklingsmulighederne for parkerne se på bilag 2,3 og 5, mens handleplanen for udvikling af plejen se på bilag 6.

Parkerne er brugsparker, og det er fortsat hovedmålet for de to parker, at de skal bevares som sådan, derudover er det ønsket at øge naturindholdet i parkerne.

5.1 Rekreative udviklingsmuligheder

5.1.1 Adgangsforhold og tilgængelighed

Der er en manglende sammenhæng mellem gangstierne i de to parker. I dag skaber det problemer, fordi brugerne går fra gangstien i Hørsholmparken og videre over på cykelstien i Nørrebroparken. Man skal gå over til lindealléen, der er midt i Nørrebroparken, og det er ikke alle, der gør eller ved det. Derfor kan stien fra Hørsholmparken forlænges over i Nørrebroparken.

Der kan etableres en ny indgang fra Nordbanegade, hvor Vedbækgade og Søllerødgade mødes. Når der etableres nye fodboldbaner i parken, vil det formentlig være en meget benyttet indgang.

Adgangsforhold og tilgængelighed
Gangsti i Hørsholmparken ved siden af cykelstien kan forsættes i Nørrebroparken
Ny indgang ved Nordbanegade kan etableres

5.1.2 Funktioner og mødesteder

Hundegården ved Hillerødgade kan gøres mindre. Argumentet er, at den er for stor, og derfor går folk ikke ind og fjerner hundenes efterladenskaber. Samtidig er det kommet bag på mange, at den er blevet i den størrelse, og man vil hellere have rekreativt areal til mennesker.

Der skal sættes en dobbeltport i til hundegården, en renovationsvogn kan ikke komme igennem en smal port.

Der kan udlægges stammer i hundegården, så hundene kan bide i disse i stedet for de levende træer. Der skal gerne være sidegrene og kviste på.

Hundegården kan opdeles i flere rum således, at man kan adskille store og små hunde eller aggressive og rolige hunde. Samtidig giver det bedre overblik for ejerne, hvad hundene laver, fx afføring, man skal samle op. Det vurderes, at hundegården er blevet i en størrelse, hvor det godt kan lade sig gøre at dele den op.

Der kan etableres en kunstgræsbane nord for den eksisterende kunstgræsbane. Dette kan sammentænkes med skybrudsprojekt, som etableres samtidig.

Funktioner og mødesteder
Hundegård ved Hillerødgade kan gøres mindre
Der kan indsættes dobbeltport i hundegård ved Hillerødgade
Der kan udlægges stammer i hundegården i Nørrebroparken
Den nye hundegård kan deles op i flere rum
Der kan etableres en kunstgræsbane ved siden af den eksisterende*

5.1.3 Bygninger og tekniske installationer

Hvis der bliver anlagt yderligere en kunstgræsbane i forlængelse af den eksisterende, vil det være ønskeligt, at der også opføres et mindre skur til materiel. De maskiner, der i dag bruges til den eksisterende kunstgræsbane, står ude på banerne, hvilket er ødelæggende for materiellet samt farligt for boldspillerne, hvis de falder ind i dem. Skures bør opføres i umiddelbar nærhed til kunstgræsbanerne.

Ved hundegården kan opsættes en vandpost. Der har været stor efterspørgsel på at kunne give hundene vand. Ligeledes kan der opsættes en vandpost ved grillområdet ved Stefansgade, så der fx kan slukkes engangsgriller.

Bag huset på legepladsen kan der anlægges en terrasse i stil med den, der er foran huset, så man indefra kan gå direkte ud uden at skulle et trin ned.

Der kan etableres nedsænkede affaldscontainere i parken i stedet for de affaldskurve, der står i dag. Disse har et større volumen og med det store besøgstal, der er i parkerne, særligt på sommerdage, så kan det afhjælpe en del af affaldsproblemet i parkerne.

De såkaldte klokketårne, de gule betoncylindre med ur på, kan males.

Bygninger og tekniske installationer
Der kan opføres skur til materiel til kunstgræsbane
Der kan etableres vandpost i/ved hundegård ved Hillerødgade
Der kan etableres vandpost ved bord/bænkesæt ved Stefansgade
Der kan anlægges en terrasse bag huset på legepladsen
Nedsænkede affaldscontainere kan anlægges

Klokketårnene kan males

5.1.4 Skiltning og information

Der kan sættes skilte op med anvisning til de offentlige toiletter, der ligger i Nørrebroparken ud til Nordbanegade. Det opleves, at når folk ikke kan finde dem, så benytter parkerne, hvilket ikke højner oplevelsen af den rekreative brug af parkerne.

Nørrebroparken har en historisk fortælling, som kunne berettes. Dette kunne ske på tavler mm, som evt. kunne sættes op på hegnet ind til kunstgræsbanerne.

Skiltning og information

Der kan opsættes skiltning til toiletter

Tavler med historiske oplysninger om parken fx på hegn til kunstgræsbane kan opsættes

5.2 Udviklingsmuligheder for landskab og natur

Bevoksninger, træer, busktræer og træerækker er generelt ensartede og ensaldrede i de to parker. Forskelligartede og -aldrende bevoksninger, der går helt ned til jordoverfladen er væsentlige for at skabe gode livsbetingelser for dyrelivet. Varierede bevoksninger kan fungere som fødegrundlag, mikroklima, gemmesteder og steder til redebygning. Opstamning af træer og buske betyder udtørring af jorden, og bør derfor undgås, hvor formålet er at forbedre forholdene for dyr og planter. Sliddet i parken er meget højt, fordi der er mange brugere. Udviklingstiltagene rettes mod at forbedre forholdene for den eksisterende beplantning eller for kommende generationer af beplantning og bør generelt sigte mod at forøge mængden og forskelligheden af træer og buske for at øge biodiversiteten og robustheden af beplantningen. Især vil indplantning af flere hjemmehørende træer og buske kunne øge biodiversiteten, da disse har langt flere andre arter (insekter, svampe osv.) tilknyttede end de eksotiske arter.

5.2.1 Buske og træer

I den nye hundegård, hvor rosenhaven tidligere lå, er der mange nyplantede træer og buske. Erfaringen viser, at planter sjældent overlever i hundegårde, fordi de ikke kan klare de store mængder hunde-urin.

På sigt kan der etableres ny beplantning til at erstatte den tidligere rosenhave i Nørrebroparkens nordlige område øst for lindealléen, som er området mellem den kommende kunstgræsbane og den nye hundegård i parkens nordlige del. Her kan der etableres indrammende busketter på områdets nordlige og sydlige kanter. (Se handleplan)

Nørrebroparken har en del busketter, men de er smalle og fungerer dårligt som gemmesteder for dyrelivet. Busketterne langs Krogerupgade kan udvides og udvikles til bredere og mere forskelligartede busketter ved indplantning af skovbrynsarter i busk- og mellemlag samt enkelte træer i busketternes kronelag. Der skal tages hensyn til eksisterende træer.

Den trekantede bærmispel-gruppe blev plantet i 2007 for at skabe en opstammet 'åben' skov til børn. Bærmisplerne er ved at vokse sammen, men har ikke fået højden til, at de kan opstammes, derfor kan der tyndes ud i gruppen af bærmispler.

Alle træerne er blevet opstammet med henvisning til spørgsmål om utryghed og utilsigtet brug af parken. Det giver et ensartet indtryk, og udtørrer jorden under træerne. Hvor der er plads, skal nyplantede træer bevares med kronen helt ned til jorden, for at opnå variation i beplantningen.

De dobbelte linderækker og lindealléen genplantes løbende, når der er lys og plads nok. Genindplantning kan foretages ved udfald på +30% af en dobbelt træække/allé, hvor der opstår større sammenhængende huller.

Der kan etableres træer og græs igen, når hegnet fjernes, hvor den midlertidige hundegård ligger i Hørsholmparken.

Hvis der bygges et nyt materialeskur, skal man kunne komme ind i skuret via Nordbanegade. Den dobbelte træække mod Nordbanegade blokerer for en sådan indgang. Hvis der bygges et nyt materialeskur, kan der fældes nogle træer for at skabe en adgangsvej til skuret – dog maksimalt 3 træer.

Busketterne på beskyttelsesrummene er for nyligt foryngelsesbeskåret. Målet er at beholde en lavere beplantning med større artsdiversitet. Her kan ryddes snebær, elm, ahorn og løn, mens udvalgte træer og buske, der skygger mindre og har flere bær og blomster, som for eksempel hyld, kan få lov at blive store.

Træer er den primære beplantningstype i Hørsholmparken. Der er plads til enkelte flere træer i parkens østlige side ved markedshallen. Her kan der indplantes enkelte solitære busktræer eller træer.

Nord for træækken af ædelgran lå tidligere en byhave. Den kan genetableres, hvis en ny kontrakt tegnes. Indtil da, kan der plantes ind med frugttræer og bærbuske til sankning for at videreføre ånden fra byhaven.

Buske og træer
Umiddelbart syd for hundegården i Nørrebroparken, og øst for alléen, kan der etableres busketter med skyggetolerante buske og høje busktræer samt bede med roser
På sigt kan der etableres ny beplantning i og omkring hundegården i Nørrebroparkens nordlige område øst for lindealléen
Busketterne langs Krogerupgade kan udvikles til bredere og mere diverse busketter ved indplantning af skovbrynsarter i busk- og mellemlag samt træer i enkelte busketers kronelag
Bærmisplerne i Nørrebroparken kan udtyndes
Nyplantede træer skal ikke stammes op

Genindplantning i lindetrærækkerne og lindealléen i Nørrebroparken foretages ved udfald på +30%, hvor der opstår større sammenhængende huller i allé eller dobbelt træ række
Reetablering af park med genplantning af træer og græs, når den midlertidige hundegård er nedlagt
Hvis der bygges et nyt materialeskur, kan der fældes nogle træer i den dobbelte træ række mod Nordbanegade for at skabe en adgangsvej til skuret – dog maks. 3 træer
Beplantningen på beskyttelsesrummene kan på sigt udskiftes ved udtynding, fældning og indplantning til en lavere, mere artsrig og åben beplantning. Her kan ryddes fx snebær, elm, ahorn og spidsløn.
Der kan indplantes busktræer eller træer i parkens østlige side, ved markedshallen
Der kan indplantes buske og eller træer med frugt/nødder til sankning for brugerne nord for træ rækken af lang nålet ædelgran.
Der kan fjerne små træer bag huset på legepladsen
Der kan plantes buske i trekanten bag huset på legepladsen

5.2.2 Blomster og græs

Der er et stort ønske om at genetablere den rosenhave, der tidligere lå i Nørrebroparken før området blev inddraget til metrobyggeri. Der kan anlægges en rosenhave i området, hvor den gamle lå – uden for hundegården.

Der kan etableres blomsterenge på udvalgte steder i parkerne, mere præcist fremgår placering af Handleplanen i bilag 6.

Parken har et generelt højt brugstryk, og der er stort behov for de brugsplæner, der er. Hvor parkens brugstryk ikke er højt, kan der sås blomster for at forøge biodiversiteten i parken – for eksempel nord for beskyttelsesrummene. Syd og øst for træ rækken af lang nålet ædelgran, kan der også etableres blomstereng. Se yderligere i Handleplanen i bilag 6.

Flere brugsplæner i Nørrebroparken er slidte, særligt på højene, hvor det lange græs omkring træ rækkerne er slidt ned. For at skåne træernes rødder kan man forsøge at bruge vegetationsmætter omkring træerne.

Blomster og græs
Rosenhaven kan genetableres i Nørrebroparken
Der kan etableres blomstereng på lerjord på udvalgte steder i parkerne
For at skåne træernes rødder, kan der lægges vegetationsmætter omkring træerne

5.2.3 Biodiversitet

Flagermus er såkaldte bilag IV-arter, hvilket betyder, at deres yngle- og rastesteder er beskyttede. Hvis/når man er nødt til at fælde træer med flagermus i, skal der foretages foranstaltninger, der forsøger at bevare flagermus i parkerne. Sådant en fældning kan kræve dispensation fra Jagt- og Vildtforvaltningsloven. På Byens Drifts intranet ligger en procedure for fældning af flagermustræer.

På Bispebjerg Kirkegård har det været og er fortsat en succes, hvor man har udsavet et stammestykke MED flagermus i. Ud/indflyvningshullet var ved udsavningen og flytningen lukket til med en klud, så flagermusene ikke fløj ud. Stammestykket blev straks efter hængt op i et andet træ. Lige siden har stammestykket være brugt af flagermusene til mellemkvarter både forår og forsommer og formodentlig også som overvintringssted.

Der kan opsættes fuglekasser for at fremme bestanden af hulrugende fugle og insekthoteller for at styrke en genetablering af den naturlige insektfauna.

Biodiversitet
Der kan opsættes afsavede dele af hule træer for flagermus
Der kan opsættes fuglekasser
Der kan opsættes insekthoteller

6. BILAG

Bilag 1 – Nørrebroparken - Eksisterende forhold

Bilag 2 – Nørrebroparken - Fremtidige forhold – Rekreative udviklingsmuligheder

Bilag 3 – Nørrebroparken – Fremtidige forhold – Natur og landskab udviklingsmuligheder

Bilag 4 – Hørsholmparken – Eksisterende forhold

Bilag 5 - Hørsholmparken – Fremtidige forhold – Rekreative, landskab og natur - udviklingsmuligheder

Bilag 6 – Handlingsplan for Nørrebroparken og Hørsholmparken

UDKAST